

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

toribus, qui vorantes munera, hoc habent pro
 gio: *Es möchte der iemg seyn &c.* Esai. i. Omnes
 diligunt munera, sequuntur retributionem, pupilli
 non iudicant, & causa viduæ non mouet eos, propheta
 hæc ait Dominus, conteram scelestos peccatores
 qui Dominum derelinquunt, cōsumentur. Sopho
 3. Iudices eius lupi, vesperè non relinquebant in
 nē: propheta eius vesani & viri infideles: manē
 nē, iudicium suum dabit in luce, & non abscondet
 &c. Pilatus quoq; falsus iudex, & Iudas proditor
 uocatus falsum acceperunt præmium: id eodē
 cit propheta Dauid Psalm. 57. Rectè iudicate filij
 minum &c.

NONUM DEI PRAECE
 ptum, Non concupisces do-
 mum & cat.

CAPVT XXIII.

ARGVMENTA.

1. *Quæ sit differentia inter legem Dei, & leges
 humanas ac philosophiam.*
2. *Quòd concupiscentia etiam sine externo op
 re peccatum est.*
3. *Quomodo non debemus concupiscere domum
 proximi.*

1. **H**AEC est differentia legis Dei ab huma
 nis legibus & philosophia, quia leges
 humanæ prohibent externa facta
 num & operis, & illa punit ac damna
 i. Tim. i. Lex iniustus est posita &c. id
 humana potestas & philosophia solam externam et

NG.

abent pro
Esa. 1. Om
onem, pup
et eos, prop
peccatores
tur. Sop
uebant in
es: manè
absconden
s proditor
ium: idè
dicare filij

AE CE
do-

II.

Dei, & leg

externo

iscere dom

Dei ab hum
ia, quia leg
rna facta
nit ac dam
osita &c. id
m externa

gunt iustitiam, nihil curantes de interioribus motibus cordis: sed qui fecerit legem, viuet in ea, scilicet temporaliter & coram mundo iustus reputatur. Sed præcepta legis Dei non solùm de externis rebus & factis loquuntur, sed etiam de interioribus affectibus, inclinatione & immunditia naturæ. Quando igitur lex ait, Non concupisces domum proximi tui &cæt. duo complectitur, affectum malum, & causam mali affectus, scilicet ipsum morbum naturæ, qui vocatur peccatum originis: hunc morbum humanæ naturæ non aduertunt leges & philosophia, neque iudicant esse peccatum. Ideò lex Dei accusat eum, est enim lex Dei spiritualis, Rom. 7. id est, Spiritu intùs & corde, non solùm foris opere vult impleri. Et quoniam nemo viuit sine hac concupiscentia, quæ impressa est naturæ, illiq; inhæret inseparabiliter, indè fit quòd nò possumus legi Dei satisfacere, sed habemus opùs aliena iustitia, nempe Christi, ideò illam Apostolus optat Philip. 3. Est igitur hoc præceptum ad cognoscendum morbum naturæ nostræ.

Secundò, quoniam nemo est sine concupiscentia ^{2.} super terram, nec etiam puer vnus diei, & illa est peccatum Rom 7. Vbi Apostolus dicit, Ignorabam concupiscentiam, nisi lex diceret, Non concupisces: indè est, quòd omnes nascimur peccatores, nam in Adam omnes peccauimus, Rom. 3. & Psal. 13. Omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt: & non intres in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens: Ergò illa concupiscentia vel potiùs peccatum originis seu morbus naturæ, est verè peccatum, & tale, vt damnet hominem, si non tolleretur in baptismo, per iustitiam, CHRIST I lex misericordia propter fidem in illum. Tollitur quidem in baptismo, non vt non sit: fomes enim peccati manet, id quod omnes sentiunt, sed vt non imputetur ijs qui non secundùm carnem ambulant:

S 2 Rom.

Rom. 8. nec obediunt concupiscentijs eius, Roma
 Vel igitur oportet, vt concupiscentia manens se
 per per totam vitam mortificetur, & contra illam pugnetur : & tunc non est peccatū imputatiuè, id quod
 vbiq; docet Apostolus Rom. 5. 6. & 8. Deus enim non
 vult imputare, quatenus ei, id est, concupiscentia
 obeditur, sed potius donat Spiritum sanctum, vt mor-
 tificetur, & hoc fit vsque ad mortem hominis : vt
 concupiscentia non resistitur, sed illi obtemperamus,
 tunc damnabile erit peccatum, vt Roma. 7.
 Si spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis, id est,
 si concupiscentias mortificaueritis: sin autem membra
 moriemini scilicet à gratia, quæ non imputat concu-
 puscenciam pro peccato, quatenus illi resistitur.
 Concupiscentia igitur peccatum est. Naturalis
 ratio hominis tametsi externa facta & opera con-
 siderat, non inuenit peccatum in paruulis & pueris
 minibus, sed lex Dei morbum nature tanquam vitium
 tangens, dicit illum & illum peccatorem, quia natura
 eius oppressa est peccato, Rom. 7. nō habitat in
 ne mea bonum: ideo pueri, licet non habeant actus
 & externa peccata, tamen ratione morbi nature sunt
 peccatores. Habent quoq; paruuli concupiscentias
 & motus internos, iram, iustitiam, concupiscentias
 pulchri, odium tædij: & sentimus quotidie hanc
 concupiscentiam etiam post baptismum, quam si quis
 non haberet, nunquam curaret quæ corpori
 placerent, aut displicerent: & solum intenderet
 rei quæ Deo placeret: sed quia pleni sumus affectibus
 ideo nos agnoscere oportet, hunc morbum esse peccatum:
 & tamen non imputari pro peccato, si non
 secundum carnem ambulauerimus. Hæc igitur valde
 plus ad humiliandum nos, quam vt nimiam naturam
 extollamus, superbiamus, certemus: sed vt simus
 paciores & auidiores ad gratiam Christi quæ est
 qui datus est nobis à Deo, vt nostra sit iustitia, sancti-
 ficatio

ficatio
 Non ce
 pifce
 Ter
 solum
 mestic
 senten
 quod p
 dore, d
 ptuofit
 lem po
 varia d
 quare c
 honore
 tias ag
 tificia
 precept
 didam
 nec ea p
 dō vide
 pia, tur
 ius det
 hoc pot
 neat in
 tuum il
 stus no
 suum in
 iuste &
 tamen c
 cupifce
 rarij di
 exigun
 rias pra
 cunque
 fraude
 ad se tr

ficatio & redemptio, 1. Corinth. 1. Ideò Deus dicit: Non concupisces: nempè vt vel sic agnoscas concupiscentiam esse peccatum.

Tertiò, in hoc præcepto per domum proximi, non solum ædificium est intelligendum, sed tota res domestica, & quicquid ad hanc pertinet. Est igitur hæc sententia, Noli concupiscere, vt libenter velis esse quod proximo tuus est, vel in tali statu, familia, splendore, diuitijs, potestate, honore, titulo, officio & sumptuositate, &cæt. Sed quod sis, esse velis, iuxta gentilem poetam, & forte tua contentus esto. Deus habet varia dona, & distribuit cuique prout vult, Roma. 12. quare dono suo vnusquisq; debet contentus esse, suo honore, statu, bonis, & cogitare quomodo Deo gratias agat pro eo quod habet, vt suo statui & officio satisfaciat, & placeat Deo, & hoc Deus mandato suo præcepit, ne aliena concupiscamus, nõ proximi splendidam domum, amplos hortos, agros, pascua, vineas, nec ea p fas & nefas ad nos trahamus, maximè quando videmus proximum laborare ære alieno aut inopia, tunc circunuenimus eum, & bona illius cum eius detrimento & vili precio nostra efficimus. Quin hoc potiùs studere debemus, vt proximus noster maneat in sua possessione, diuitijs, statu & honore, mutuum illi dantes, & nihil vsuræ indè sperantes, vt Christus nos docet Matth. quinto. Ideò qui sic proximum suum in tempore necessitatis suæ circunuenit, licet iuste & rectè emat vel ad se redigat eius bona, non tamen erit sine peccato, quia Deus dicit, Non concupisces domum proximi tui. Videant ergò hinc vsurarij diuites, qui omnem substantiam proximi sui exigunt: grauitè etiam peccant lusores, qui per varias practicas pecunijs proximi insidiantur. Quicunque igitur pauperem vel diuitem in necessitate, fraude vel dolo decipit, ac minori precio bona eius ad se trahit, id quod (proh dolor) iam commune

est in mundo, grauiſſimè contra Dei præceptum peccat, &c. Est enim, inquit Gerson, grandis tēratio boli, qua facit vt homo alterius concupiscat statum, domum, officium. religiosi volunt statum habere, & seculares religiosorum &c. Nemo concupiscat rem proximi sui: quia quilibet peret naturaliter manere in sua domo, suo statu & officio, ideò & hoc faueas proximo tuo. Sic Christus Ioan. 21 dixit, tu me sequere. quid ad te Ioannes, quid faciam cum Petro? Quare quisque ambulare debeat secundum vocationem suam, 1. Corint. 7.

DECIMUM DEI PRÆCEPTUM, Non concupisces vxorem proximi tui.

CAPVT XXIII.
ARGVMENTA.

1. *Quid hoc præcepto Deus præcipit & exigit a nobis.*
2. *Quomodo transgressores huius præcepti puniuntur.*
3. *Quòd serui & ancilla non debent credere male detractoribus, & qui eos alienare vult à suis dominis: nam & Deus illos punit.*

1.

Quoniam Deus omnia creauit, & illa sunt cœlum & terra, & omnia quae in eis sunt, Psalm. 145. ipse enim verus Dominus: Deinde quoniam ipse distribuit suum, id est, bona & diuitias, proinde ipse vult. Si enim Matth. decimo dicitur murmurantibus, Nonne mihi licet facere de meo, quod vult?